

Polisi Diogelu Oedolion mewn Perygl

Dyddiad y Polisi: Ebrill 2025

Disgwylir i'w adolygu: Ebrill 2026

Cyfarwyddwr sy'n gyfrifol am ddiogelu: Martin Ankers

Mae Wace Chester Community Interest Company – a elwir yn 'y cwmni' yma ymlaen – wedi ymrwymo i weithredu unrhyw gamau sydd eu hangen ar gyfer oedolion sydd mewn perygl.

Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod bod ganddynt ddyletswydd gofal ac maent wedi ymrwymo i adolygu'r polisi a'i holl weithdrefnau cysylltiedig yn flynyddol.

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys y polisi a'r set o weithdrefnau i'w defnyddio i gyflawni'r nodau a nodir yn y polisi.

Cynnwys

Datganiadau Polisi.....	3
Rhan A - Atal Camdriniaeth.	5
Rhan B – Gweithdrefnau Recriwtio	6
Rhan C - Rhoi gwybod am gam-drin a phryderon.....	7
Atodiad A – Diffiniadau	9

Datganiadau Polisi

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i'r holl gyfarwyddwyr, staff, gwirfoddolwyr ac unrhyw un sy'n cynrychioli'r cwmni.

Pwrpas y polisi hwn yw:

- Amddiffyn unrhyw oedolion sydd mewn perygl sy'n derbyn gwasanaethau'r cwmni neu sydd â chysylltiad â'r cwmni neu ei gynrychiolwyr;
- Darparu cyfarwyddwyr, staff a gwirfoddolwyr gyda'r egwyddorion cyffredinol sy'n llywio ein dull o ddiogelu oedolion mewn perygl. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod pawb yn gwybod beth i'w wneud os bydd pryder yn codi.

Cymerir bod yr ymadrodd 'oedolyn mewn perygl' ('oedolyn agored i niwed' gynt) yn golygu:

"Efallai na fydd unrhyw oedolyn 18 oed neu'n hŷn sydd, oherwydd anabledd, swyddogaeth feddyliol, oedran, salwch neu amgylchiadau trawmatig yn gallu cymryd gofal neu amddiffyn eu hunain rhag y risg o niwed sylweddol, camdriniaeth, bwlio, aflonyddu, camdriniaeth neu ecsbloetio."

Rydym yn cydnabod:

- Mae gan y cwmni ddyletswydd i weithredu'n briodol i unrhyw honiadau, adroddiadau neu amheuaeth o gamdriniaeth.
- Dylai'r cwmni hyrwyddo arfer gorau a gweithredu unrhyw weithdrefnau angenrheidiol a all atal niwed a cham-drin rhag digwydd.
- Dylai unrhyw un sy'n profi cam-drin gael ei gefnogi'n briodol.

Byddwn yn ceisio cadw oedolion mewn perygl yn ddiogel trwy:

- Gweithio i atal cam-drin neu esgeulustod lle bynnag y bo modd.
- Sicrhau bod gan bob cyfarwyddwr, staff, gwirfoddolwr ac unrhyw un sy'n cynrychioli'r cwmni gopi o'r polisi ac yn gyfarwydd â'r gweithdrefnau.
- Sicrhau bod unrhyw ddefnyddwyr gwasanaethau'r cwmni yn ymwybodol o'r weithdrefn gwyno.
- Darparu rheolaeth effeithiol i wirfoddolwyr trwy oruchwyliaeth, cefnogaeth, adnoddau a hyfforddiant.
- Recriwtio staff a gwirfoddolwyr yn ddiogel, gan sicrhau bod yr holl wiriadau angenrheidiol yn cael eu gwneud.
- Rhannu pryderon gydag asiantaethau sydd angen gwybod.

Mae gan y cwmni hefyd bolisi a gweithdrefnau diogelu ar gyfer plant a phobl ifanc.

Gweithdrefnau

Rhan A - Atal Camdriniaeth.

Mae gan y cwmni ddyletswydd gofal i bawb y mae'n dod i gysylltiad â nhw. Byddwn yn cadw cyfrinachedd bob amser, ac eithrio mewn amgylchiadau lle byddai gwneud hynny yn rhoi'r unigolyn neu unigolyn arall mewn perygl o niwed.

Bydd y cwmni yn gwneud yn siŵr y bydd yr holl wirfoddolwyr ar gyfer gweithgareddau o'r fath yn cael eu recriwtio yn unol â'r egwyddorion a nodir yn y gweithdrefnau Rhan B. Bydd yr holl gyfarwyddwyr, staff cyflogedig a gwirfoddolwyr yn gweithio o fewn cod ymddygiad. Bydd gennym strwythur goruchwyllo clir, a bydd cyfarwyddwr yn cael ei benodi bob blwyddyn fel arweinydd diogelu.

Bydd pob un o'r cyfarwyddwyr yn cael eu gwneud yn ymwybodol o'r holl weithdrefnau yn y ddogfen hon, a bydd y ddogfen hon a'r holl fanylion cyswllt perthnasol yn cael eu rhoi i'r staff neu'r gwirfoddolwyr priodol. Bydd y cyfarwyddwyr yn gwneud yn siŵr bod dogfennaeth briodol yn cael ei chadw.

Mae'r polisi hwn yn rhan o'n hymrwymiad i leihau'r risg o gam-drin ac i sicrhau bod pawb y mae'r cwmni yn cysylltu â nhw yn cael eu trin â pharch. Mae polisiâu eraill yn cynnwys:

- Diogelu Plant a Phobl Ifanc
- Cyfle Cyfartal
- Iechyd a Diogelwch
- Diogelu Data

a bydd y polisiâu hyn ar gael i bawb.

Mae'r cwmni yn dal y sefyllfa na ddylai unrhyw un fynd i berthynas rywiol ag unrhyw un y maent yn dal swydd ymddiriedaeth ag ef.

Rhan B – Gweithdrefnau Recriwtio

Ar gyfer unrhyw un sy'n cynrychioli'r cwmni (gan gynnwys gwirfoddolwyr) lle maent mewn sefyllfa o ymddiriedaeth, neu lle mae ganddynt gysylltiad ag oedolion a allai fod mewn perygl, bydd y cwmni yn dilyn proses yr un fath â'r un ar gyfer diogelu plant a phobl ifanc, sef:

- Cael disgrifiad swydd ysgrifenedig gan eu goruchwylydd.
- Cwblhewch a llofnodwch ffurflen gais / datganiad sy'n nodi nad oes unrhyw reswm pam na ddylent fod yn gweithio gydag oedolion mewn perygl.
- Cael cyfweiliad wyneb yn wyneb. Rhaid i'r person sy'n cynnal y cyfweiliad beidio â bod yn gysylltiedig yn agos â'r ymgeisydd, a rhaid i'r cyfarwyddwyr gymeradwyo'r cyfwelydd. Bydd y cyfweiliad hwn yn sicrhau bod yr ymgeisydd yn ymwybodol o'u rôl a'r hyn a ddisgwylir ganddynt (gan gynnwys mesurau diogelu). Bydd y cyfweiliad hefyd yn sicrhau bod yr ymgeisydd yn ymwybodol o'r gefnogaeth y byddant yn ei dderbyn yn ei rôl.
- Rhewch geirda os gofynnir iddynt wneud hynny, a bydd y rhain yn cael eu cymryd cyn y penodiad.
- Caniatáu i'r cwmni gyflwyno siec gan ddefnyddio'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) os oes angen.

Ar ôl i'r camau hyn gael eu cymryd, ac os nad oes rhesymau i beidio â phenodi'r ymgeisydd, yna bydd y cyfarwyddwyr yn cymeradwyo'r ymgeisydd ac yn rhoi gwybod iddynt eu bod wedi'u penodi. Bydd enw'r ymgeisydd yn cael ei ychwanegu at y rhestr o weithwyr cymeradwy ar gyfer y cwmni, Bydd penodiadau yn cael eu gwneud yn amodol ar gyfnod prawf dynodedig.

- Efallai y bydd angen gwiriadau ychwanegol ar weithwyr cyflogedig (staff).
- Bydd gwiriad DBS yn cael ei ystyried yn ddilys am gyfnod o 5 mlynedd, ac ar ôl hynny bydd y cwmni yn prosesu gwiriad arall.
- Rhaid i bob gweithiwr fynychu sesiwn hyfforddi am weithdrefnau diogelu'r cwmni o leiaf unwaith bob 3 blynedd.
- Bydd pob gweithiwr yn cael ei wneud yn ymwybodol o ddarpariaethau'r polisi hwn (a rhoddir copi o'r polisi hwn iddo), gan gynnwys bod y gweithiwr yn ymwybodol o sut i roi gwybod am unrhyw bryderon.

Bydd unrhyw weithiwr (staff, gwirfoddolwyr ac ati) yn cael ei gymeradwyo yn ddarostyngedig iddynt yn dilyn cod ymddygiad, a gellir tynnu'r caniatâd yn ôl ar unrhyw adeg. Bydd awdurdodau perthnasol yn cael eu hysbysu os oes angen.

Rhan C - Rhoi gwybod am gam-drin a phryderon

Os yw oedolyn yn datgelu eu bod yn cael eu cam-drin, neu os ydynt yn gwneud honiad yn erbyn rhywun, dywedwyd wrth y person sy'n cael ei ddweud:

- Dylai aros yn dawel a gwrando'n ofalus.
- Dylai sicrhau'r person sy'n gwneud y datgeliad neu'r honiad eu bod wedi gwneud y peth iawn wrth ddweud wrth rywun.
- Rhaid peidio ag ymchwilio, gweithredu ar ei ben ei hun na gofyn unrhyw gwestiynau blaenllaw.
- Dylid egluro i'r person sy'n gwneud y datgeliad neu'r honiad bod angen dweud wrth rywun arall os oes unrhyw un mewn perygl o niwed, er mwyn eu helpu.
- Rhaid iddo beidio ag addo cadw'n gyfrinachol yr hyn a ddywedwyd wrthynt.
- Dylid gwneud cofnod ysgrifenedig o'r sgwrs (gyda chymaint o fanylion â phosibl) ac yna llofnodi a dyddio'r cofnod ysgrifenedig hwn. Rhaid cadw'r cofnod ysgrifenedig hwn yn ddiogel ac nid ei storio mewn man lle gall unrhyw un arall ei ddarllen.
- Rhaid peidio â thrafod y sefyllfa gydag unrhyw un arall ac eithrio'r rhai sydd angen gwybod, fel y prif gyfarwyddwr diogelu.

Rhaid adrodd am unrhyw ddatgeliadau, honiadau neu bryderon.

Os nad oes bygythiad uniongyrchol o niwed, yna:

- Rhaid hysbysu'r cyfarwyddwr arweiniol ar gyfer diogelu, a rhaid rhoi'r cofnod ysgrifenedig fel y nodir uchod iddynt. Bydd y cofnod ysgrifenedig yn cael ei gadw'n ddiogel ac yn cael ei drosglwyddo i'r awdurdodau os oes angen.
- Os nad yw'r prif gyfarwyddwr ar gael, dylid hysbysu cyfarwyddwr arall.
- Os yw'r honiad yn erbyn cyfarwyddwr, yna ni fydd y cyfarwyddwr hwnnw'n cael ei hysbysu - dylai'r honiad gael ei drosglwyddo i un o'r cyfarwyddwyr eraill.
- Yna bydd y cyfarwyddwr yn penderfynu a yw'r achos yn cyfiawnhau atgyfeirio at yr awdurdodau statudol. Os yw hyn yn digwydd, bydd y cwmni yn gwneud popeth angenrheidiol i gydymffurfio â'r awdurdodau statudol.
- Efallai y bydd angen i'r cyfarwyddwr hefyd hysbysu yswirwyr y cwmni.

Os yw'r datgeliad yn cynnwys bygythiad uniongyrchol o niwed neu os yw'r datgeliad yn awgrymu bod trosedd wedi'i chyflawni, bydd yr heddlu yn cael ei gysylltu ar frys.

Bydd gwybodaeth ar gael yn rhwydd (gan gynnwys ar y wefan) am sut i gysylltu â'r heddlu neu'r gwasanaethau cymdeithasol, fel y gellir gwneud honiadau (er enghraifft, yn erbyn y cyfarwyddwr sy'n gyfrifol am ddiogelu) yn uniongyrchol iddynt.

Cyngor Sir y Fflint (www.flintshire.gov.uk)

Yn ystod oriau swyddfa, cysylltwch â'r gwasanaethau cymdeithasol ar 03000 858858

Y tu allan i oriau, cysylltwch â'r heddlu ar 101 neu 999 (rhifau nad ydynt yn argyfwng ac yn argyfwng)

Llinell Gymorth Cam-drin Henoed 0808 808 8141

Oedran yn Cysylltu Gogledd Ddwyrain Cymru 08450 549969

**Gorllewin Swydd Gaer a Swydd Gaer
(www.cheshirewestandchester.gov.uk)**

Yn ystod oriau swyddfa, 0300 123 7034 (neu e-bostiwch accesswest@cheshirewestandchester.gov.uk)

Y tu allan i oriau, cysylltwch â'r tîm dyletswydd brys ar 01244 977277

Hefyd, gweler gwybodaeth yn:

<https://www.cheshirewestandchester.gov.uk/residents/health-and-social-care/adult-social-care/lsab/local-safeguarding-adults-board.aspx>

Atodiad A – Diffiniadau

Gellir diffinio 'oedolyn fel risg' fel:

"Efallai na fydd unrhyw oedolyn 18 oed neu'n hŷn sydd, oherwydd anabledd, swyddogaeth feddyliol, oedran, salwch neu amgylchiadau trawmatig yn gallu cymryd gofal neu amddiffyn eu hunain rhag y risg o niwed sylweddol, camdriniaeth, bwlio, aflonyddu, camdriniaeth neu ecsbloetio."

"Unigolion dros 18 oed sydd:

- sydd ag anghenion am ofal a chymorth (p'un a yw'r awdurdod lleol yn diwallu unrhyw un o'r anghenion hynny ai peidio) a;
- sy'n profi, neu mewn perygl o gam-drin neu esgeulustod; ac
- o ganlyniad i'r anghenion gofal a chymorth hynny nid yw'n gallu amddiffyn eu hunain rhag y risg o, neu'r profiad o gam-drin neu esgeulustod."

Gall rhai amgylchiadau achosi i rai oedolion fod mewn perygl, gan gynnwys:

- Anabledd (dysgu, synhwyrdd neu gorfforol)
- Henaint a gwendid
- Problemau iechyd meddwl
- Dementia neu ddryswch
- Salwch
- Dibyniaeth neu ddibyniaeth ar alcohol, cyffuriau neu feddyginiaeth
- Profedigaeth
- Trawma neu gam-drin yn y gorffennol
- Nid yw'r Saesneg yn iaith gyntaf

Mae cam-drin yn cynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i) y mathau hyn:

- Corfforol (achosi poen, anaf corfforol neu ddioddefaint)
- Emosiynol (defnyddio bygythiadau, ofn neu bŵer; creu trallod emosiynol)
- Rhywiol (unrhyw weithred neu ymddygiad nad yw'n cydsynio)
- Esgeulustod (nid oes angen diwallu gofal)
- Ariannol (defnydd amhriodol o arian, lladrad, embezzlement, twyll)
- Ysbrydol (camddefnyddio arferion neu swyddi crefyddol)

- Gwahaniaethol (triniaeth amhriodol ar sail oedran, rhyw, crefydd, cefndir diwylliannol, rhywioldeb neu anabledd)
- Sefydliadol (camdriniaeth gan sefydliad, er enghraifft trwy arfer gwael)
- Domestig (rhwng oedolion mewn perthynas)
- Seiber (bwlio ar-lein, defnyddio technoleg i aflonyddu)
- Hunan-niweidio (niwed bwriadol i gorff person ei hun)
- Caethwasiaeth (yr arfer o drin pobl fel eiddo)
- Masnachu (pobl sy'n cael eu prynu a'u gwerthu)

Gall cam-drin gael ei gyflawni'n fwriadol neu'n ddiarwybod. Gall cam-drin fod yn weithred sengl neu weithredoedd ailadroddus.